

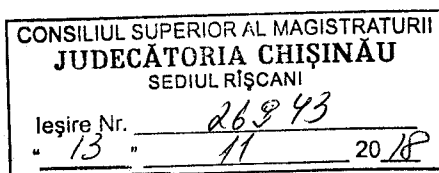
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Curtea Constituțională a RM
mun.Chișinău, str.Alexandru Lăpușneanu 28

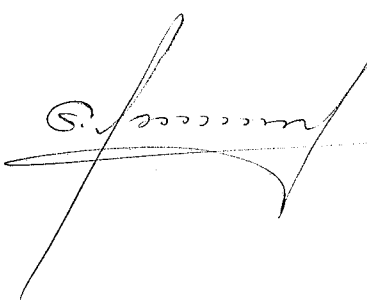
Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), Vă expediază încheierea din 12.11.2018 și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.12 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005, înaintată de către reprezentantul pîrîtului SRL „Inter Trade Investment Company”, avocatul Pitihin P., în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de SA ”Maib - Leasing” către SRL ”Inter Trade Investment Company” și Gonța Oleg privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

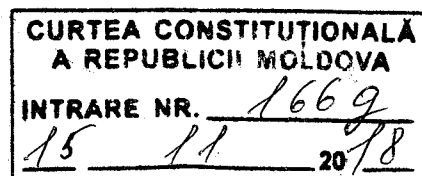
Anexă: copia încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12.11.2018 – 4 file;

copia cererii de chemare în judecată – 10 file;

sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate - 10 file.

Cu respect,
Judecătorul Judecătoriei Chișinău,
(sediul Rîșcani)

 Violeta Gîrleanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Denumire SRL „Inter Trade Investment Company”

2. Funcția reprezentant

3. Adresa mun. Chișinău, str-la Studenților, 2/4 A, of. 117

4. Tel.

5. Numele și prenumele reprezentantului* **Pitihin Pavel**

6. Ocupația reprezentantului **Avocat**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității alin. 1 lit c) a art. 12 a Legii cu privire la leasing, nr. 59 din 28.04.2005. Locatorul are dreptul să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului.

2. Declarația neconstituțională a alin. 1 lit c) a art. 12 a Legii cu privire la leasing, nr. 59 din 28.04.2005, care stabilește că *Locatorul are dreptul să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului.*

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La data de 05 octombrie 2016 S.A. „Maib-Leasing” s-a adresat în Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva pîrîților S.R.L. „Inter Trade Investment Company” și Gonța Oleg cu privire la încasarea datoriei pe o serie de contracte de *leasing financiar*.

Acțiunea a fost repartizată aleatoriu judecătorului Violeta Gîrleanu și prin încheierea din 10.10.2016 cererea a fost primită pe rolul instanței.

Inițial, prin cererea de chemare în judecată reclamanta a solicitat încasarea sumei de **108 776,11 Euro** cu titlu de datorie pe contractele de leasing financiar încheiate.

Prin încheierea instanței de judecată din 20.12.2017 a fost dispusă efectuarea expertizei contabilă-economică în vederea stabilirii datoriei pe contractele de leasing financiar.

Prin raportul de expertiză judiciară nr. 2/18 din 28.04.2018 s-a stabilit că datoria debitorului pe contractele de leasing constituie nu **108 776,11 Euro dar 70 439,09 euro**.

Pe parcursul procesului, reclamanta și-a modificat pretențiile prin mahorarea sumei solicitate, cerînd deja suma de **126 948,23 euro** cu totlu de datorie pe contracteele de leasing financiar.

De menționat că în privința bunurilor care fac obiectul contractelor de leasing reclamanta nu și-a expus poziția cert prin acțiunea depusă, prezumîndu-se că acestea vor rămîne în continuare în proprietatea reclamantei.

La moment, acțiunea este în examinare, fiind la faza dezbaterilor judiciare. instanța de judecată urmînd a se pronunța în privința pretențiilor reclamantei, prin aplicarea Legii cu privire la leasing, inclusiv a prevederilor art. 12 a acestei legi, constituționalitatea căroră se contestă prin prezenta cerere, **fiind în contradicție cu prevederile art. 4, 7, 9, 20, 23, 46, 54, 127 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 a Primului Protocol Adițional la Convenție.**

NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII.

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare alin. 1 lit c) a art. 12 a Legii cu privire la leasing, nr. 59 din 28.04.2005, dat fiind faptul că aceste reglementări contravin articolelor 4, 7, 20, 23, 46, 54, 127 din Constituția Republicii Moldova, norma contestată ca neconstituțională fiind următoarea:

“**Articolul 12.** Drepturile, obligațiile și răspunderea locatorului

(1) Locatorul are dreptul:

c) să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului;”

Cadrul normativ pertinent.

I. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 9 Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 127 Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

II. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 1 al Primului Protocol Adițional la Convenție. Protecția Proprietății.

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI. PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Potrivit normei contestate, Locatorul (în cazul din speță reclamanta) are dreptul să ceară Locatarului (în cazul din speță pârîtlui SRL „Inter Trade Investment Company”) achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care Locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului.

Deci pentru neexecutarea unor anumite obligații ale contractului de leasing de către Locatar, Locatorul are libera discreție de a acționa după bunul său plac, îndeplinind una sau mai multe din acțiunile stabilite la norma contestată, și anume: să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing (adică a întregului cost a bunului transmis în leasing Locatarului); să rezilieze sau să ceară rezilierea contractului de leasing cu cerința de reparare a prejudiciului; și să ceară restituirea de către Locatar a bunului transmis în leasing.

Această normă de drept prezintă o deficiență gravă de conținut, respectiv de reglementare a acțiunilor pe care le poate întreprinde Locatorul în cazul în care constată că Locatarul ar încălca în viziune lui clauzele contractului de leasing, care îi conferă un caracter neconstituțional.

În acest sens se vor reține noțiunile date de articolul 3 a Legii cu privire la leasing, care stabilește că contractul de leasing este contractul în a cărui bază o parte (locator) se obligă, la cererea unei alte părți (locatar), să îi asigure posesiunea și folosința temporară a unui bun, contra unei plăți periodice (rată de leasing), achiziționat sau produs de locator, iar la expirarea contractului să respecte dreptul de opțiune al locatarului de a cumpăra bunul, de a prelungi contractul de leasing ori de a face să înceteze raporturile contractuale;

La fel, norma de drept citată mai explică că, rată de leasing este plată periodică, efectuată de locatar către locator, care reprezintă: a) cota-parte din valoarea de intrare a bunului și dobînda de leasing, în cazul leasingului financiar; b) cota de amortizare calculată în conformitate cu actele normative în vigoare și un beneficiu stabilit de părțile contractante, în cazul leasingului operațional.

Totodată, conform articolului 9 alin. 1, 2 și 3 a Legii cu privire la leasing, Locatorul își menține dreptul de proprietate asupra bunului dat locatarului în posesiune și folosință temporară. Riscul distrugerii, al pierderii sau al deteriorării accidentale a bunului se transferă locatarului în momentul în care acesta preia bunul dacă contractul de leasing nu prevede altfel. Din acest moment, locatarul poartă răspundere pentru orice prejudiciu suferit de locator.

În cazurile prevăzute la art.11 alin.(2) lit.a) și b), locatarul poate obține dreptul de proprietate asupra bunului dacă contractul de leasing nu prevede altfel.

La fel, articolul 11 alin. lit. a) și b) a Legii cu privire la leasing, Contractul de leasing încetează în caz de expirare și reziliere cu acordul părților sau în condițiile art.10.

Respectiv, se constată că contractul de leasing financiar se încheie în scopul transmiterii proprietății asupra bunului transmis în leasing, contra ratelor de leasing care se achită în graficul prevăzut de contract.

Conform normei de drept criticate ca neconstituțională, Locatarul, în mod aleatoriu, poate decide una din posibilitățile oferite, și anume să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing (adică a întregului cost a bunului transmis în leasing Locatarului); să rezilieze sau să ceară rezilierea contractului de leasing cu cerința de reparare a prejudiciului; și să ceară restituirea de către Locatar a bunului transmis în leasing, Locatarul pierzînd atît dreptul de proprietate asupra ratelor de leasing achitate Locatorului cît și dreptul de proprietate asupra bunului

sau asupra unei anumite cote-părți din bun, ceea ce contravine expres prevederilor art. 9, 47 și 127 a Constituției.

Mai mult, în cazul situației din speță, Locatarul a ales să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing (adică a întregului cost a bunului transmis în leasing Locatarului) rămânând și cu proprietatea asupra bunurilor date în leasing, Locatarul rămânând și fără bun și fără banii achitați.

Totodată, este de menționat că modul în care Legiuitorul reglementează soluțiile puse la dispoziția Locatorului prin art. 12 a Legii cu privire la leasing, face dificilă adoptarea de către Locatar a unei conduite în raport cu obligațiile sale rezultate din contract, norma de drept fiind astfel imprecisă, imprevizibilă și imposibil de înțeles.

În acest sens, Curtea Constituțională va reține și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv hotărârile din 26 aprilie 1979, 20 mai 1999, 4 mai 2000 și 25 aprilie 2006, pronunțate în cauzele *Sunday Times împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, *Rekvenyi împotriva Ungariei*, *Rotaru împotriva României* și, respectiv, *Dammann împotriva Elveției*, prin care Curtea de la Strasbourg a reținut că o lege reprezintă o normă enunțată cu suficientă precizie, astfel încât orice persoană să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat; așadar, norma este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice. Sintagma „prevăzute de lege” conținută în art. 8–11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale semnifică mai întâi ca măsura dispusă să aibă o bază în dreptul intern, însă legea trebuie să aibă o anumită calitate.

Neclaritatea normei criticate încalcă principiul securității juridice și principiul încrederii legitime, potrivit căruia legislația trebuie să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă, astfel cum se desprinde din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în Hotărârea din 14 iulie 1994, pronunțată în Cauza Paola Faccini Dori împotriva Recreb Srl, C-91/92, sau Hotărârea din 22 octombrie 1987, pronunțată în Cauza Foto-Frost împotriva Hauptzollamt Lubeck-Ost, C-314/85.

Astfel, drepturile Locatorului stabilite la art. 12 alin. 1 lit. c) a Legii cu privire la leasing, nu sunt suficient de clare și explicit stabilite la nivel legislativ, cu consecințe directe atât asupra dreptului de proprietate a Locatarului care achită ratele de leasing în privința bunului obiect al leasingului, cât și în ceea ce privește obligațiile și conduita pe care poate sau trebuie să o adopte Locatarul în dependență de modalitatea de acțiune aleasă de Locator – de a cere achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing; rezilierea contractului de leasing cu cerința de reparare a prejudiciului; și restituirea bunului.

Această normă criticată a Legii cu privire la leasing, vine în contradicție și cu art. 23 a Constituției care stabilește că fiecare om are dreptul de ași cunoaște drepturile și obligațiile, respectiv obligația generală, impusă de art. 23 a Legii Supreme, tuturor subiectelor de drept, inclusiv autorității legiuitoare, care trebuie să se asigure că activitatea de legiferare se realizează în limitele și în concordanță cu Legea fundamentală a țării și, totodată, să asigure calitatea legislației – nu este asigurată. Aceasta întrucât, pentru a respecta legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă. așadar să ofere securitate juridică destinatarilor săi.

Prin urmare, norma art. 12 alin. 1 lit. c) a Legii cu privire la leasing, vine în contradicție directă cu garanțiile oferite de Constituție dreptului de proprietate, fiind totodată imprecisă, imprevizibilă și imposibil de înțeles, ceea ce este contrar art. 23 a Constituției, urmînd să fie declarate neconstituționale, pentru a exclude incertitudinea judiciară, or acestea nu satisfac cerința de claritate și previzibilitate a normei de drept, creînd premise pentru încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Reeșind din motivele expuse supra, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, SRL „Inter Trade Investment Company”

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată.

2. A supune controlului constituționalității alin. 1 lit c) a art. 12 a Legii cu privire la leasing, nr. 59 din 28.04.2005, *Locatorul are dreptul să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului.*

3. **A declara neconstituțional** alin. 1 lit c) a art. 12 a Legii cu privire la leasing, nr. 59 din 28.04.2005, care prevede că - *Locatorul are dreptul să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului.*

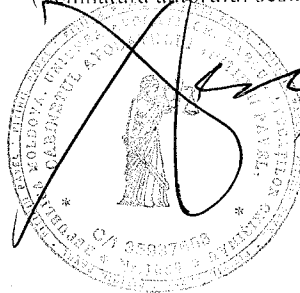
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul CHIȘINĂU

Data 16.10.2018

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

ÎNCHIEIERE

12 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecător
Grefier

Violeta Gîrleanu
Maria Delendrea

examinînd în ședința publică cererea înaintată de reprezentantul pîrîtului SRL "Inter Trade Investment Company", avocatul Pitihin P., privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA "Maib - Leasing" către SRL "Inter Trade Investment Company" și Gonța Oleg privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată

a c o n s t a t a t:

1. SA "Maib – Leasing" s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către SRL "Inter Trade Investment Company" și Gonța Oleg privind încasarea datoriei în mărime de 108776,11 euro și 5079,02 lei, precum și cheltuielile de judecată.
2. Ulterior, de către SA "Maib-Leasing" au fost depuse cereri de concretizare, în final fiind solicitată încasarea datoriei, în mod solidar, de la pîrîți în mărime de 126948,23 euro și 40650,65 lei, precum și cheltuielile de judecată (f.d.25, vol.II).
3. În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul SA "Maib – Leasing" a invocat că la 20.03.2015 și 09.04.2015, SRL "Inter Trade Investment Company" în calitate de locatar și SA "Maib – Leasing" în calitate de locator, au încheiat contractele de leasing financiar nr.FL3-3074, FL3-3075, FL3-3076, FL3-3086, FL3-3087. În conformitate cu prevederile contractelor, SA "Maib – Leasing" a transmis în posesie și folosință SRL "Inter Trade Investment Company" următoarele bunuri:
 - Plug reversibil de model George Besson SPLM-B9, seria nr.131949 (contract nr.FL3-3074 din 20.03.2015);
 - Press pentru presarea finului de model Claas Pickup 300 HD, seria nr.13501669 (contract nr.FL3-3075 din 20.03.2015);
 - Echipament pentru silosarea porumbului de model Claas Orbis 45a, seria nr.65701399 (contract nr.FL3-3076 din 20.03.2015);
 - Echipament agricol Cizel Jyma de model SJ-9-2F, seria nr.359, nî 12-2221 (contract nr.FL3-3086 din 09.04.2015);
 - Echipament agricol Cizel Jyma de model SJ-7-2F, seria nr.820, n/î 12-2211 (contract nr.FL3-3087 din 09.04.2015).

Prețul total al utilajului constituie 173279 euro, inclusiv TVA. Locatarul s-a obligat să achite ratele de leasing și alte plăți, conform graficelor de plăți anexate la contracte. Contractele de leasing au fost încheiate pentru un termen de 12 luni, iar plata finală pe toate contractele urma a fi efectuată la data de 28.03.2016.

Totodată, la data de 20.03.2015 și 09.04.2015, au fost încheiate și contractele de fidejusiune nr.FL3-3073 și FL3-3086G, prin care fidejursorul Gonța Oleg și-a asumat obligația de a răspunde solidar cu SRL "Inter Trade Investment Company", pentru executarea integrală a tuturor obligațiilor stabilite în contractele de leasing financiar din 20.03.2015 și 09.04.2015.

Reclamantul și-a executat în totalitate și integral obligațiile sale rezultate din contractele de leasing financiar, însă pîrîtul și copîrîtul au neglijat obligațiile asumate privind achitarea în termen a plăților de leasing, acumulînd o datorie pe contractele în cauză.

La data de 18.03.2016 în adresa SRL "Inter Trade Investment Company", au fost expediate notificări prealabile, prin care s-a solicitat achitarea datoriei restante pînă la data de 29.03.2016.

Notificările respective au fost recepționate de către pîrît la data de 24.03.2016, însă achitarea datoriei restante nu a fost efectuată. Ulterior, la data de 18.08.2016, dlui Gonța Oleg, director SRL "Inter Trade Investment Company", i-au fost înmîinate sub semnătură reclamațiile, prin care s-a solicitat achitarea datoriei conform contractelor, în termen de 10 zile de la recepționarea reclamațiilor. La fel, au fost preîntîmpinați că în caz de neachitare a datoriei în termenul fixat, urmează înaintarea cererii de chemare în judecată. Respectiv, termenul de 10 zile acordat pentru achitarea datoriei totale a expirat la data de 28.08.2016 și solicitările expuse în reclamații, la fel, nu au fost satisfăcute. Deși, a fost contactată și telefonic de nenumărate ori, pîrîtul/copîrîtul a ignorat să-și onoreze obligațiile pecuniare asumate în baza contractelor de leasing financiar. Reclamantul a indicat că toate acțiunile de soluționare pîe cale amiabilă au eșuat, de cître pîrît/copîrît nu au fost întreprinse careva acțiuni de soluționare amiabilă a litigiului în cauză, astfel, SA "Maib – Leasing" a înaintat cerere de chemare în judecată.

Solicită SA "Maib – Leasing" încasarea, în mod solidar, de la SRL "Inter Trade Investment Company" și Gonța Oleg a datoriei în mărime de 126 948,23 euro și 40 650,65 lei, precum și cheltuielile de judecată.

4. Reprezentantul pîrîtului SRL "Inter Trade Investment Company", avocatul Pitihin P., a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care solicită sesizarea Curții Constituționale privitor la examinarea constituționalității art.12 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005.
5. În motivarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, a indicat că prevederile art.12 alin.(1) lit.c) a Legii cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005 este în contradicție cu prevederile art.4, 7, 9, 20, 23, 46, 54, 127 a Constituției, art.1, 6 din CtEDO și art.1 a Primului Protocol Adițional la Convenție. Potrivit normei contestate, Locatorul are dreptul să ceară Locatorului achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau restituirea bunului, în cazul în care Locatorul încalcă în mod esențial clauzele contractului. Consideră că această normă de drept prezintă o deficiență gravă de conținut, respectiv de reglementare a acțiunilor pe care le poate întreprinde Locatorul. Astfel, art.3 al Legii cu privire la leasing stabilește că contractul de leasing este contractul în a cărui bază o parte se obligă la cererea unei alte părți, să îi asigure posesiunea și folosința temporară a unui bun, contra unei plăți periodice. La fel, norma de drept explică că rata de leasing este plata periodică. Totodată, conform art.9 alin.(1), (2) și (3) a Legii cu privire la leasing, Locatorul își menține dreptul de proprietate asupra bunului dat locatorului în posesiune și folosință temporară. În cazurile prevăzute de art.11 alin.(2) lit.a),b), locatorul poate obține dreptul de proprietate asupra bunului dacă contractul de leasing nu prevede altfel. Respectiv, se constată că contractul de leasing financiar se încheie în scopul transmiterii proprietății asupra bunului transmis în leasing, contra ratelor de leasing care se achită în graficul prevăzut de contract

Conform normei de drept criticate ca neconstituțională, Locatorul, în mod aleatoriu, poate decide una din posibilitățile oferite și, anume, să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing, să rezilieze sau să ceară rezilierea contractului de leasing și să ceară restituirea bunului transmis în leasing, astfel, Locatorul pierzînd atît dreptul de proprietate asupra ratelor de leasing achitate, cît și dreptul de proprietate asupra bunului sau asupra unei cote-părți din bun, ceea ce contravine prevederilor art.9, 47, 127 din Constituție. Astfel, în speșa dată, Locatorul a ales să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing, rămînînd și cu proprietatea asupra bunului dat în leasing, iar Locatorul rămînînd și fără bun și fără banii achitați. Prin urmare, norma de drept a art.12 a Legii cu privire la leasing este imprecisă, imprevizibilă și imposibil de înțeles. Astfel, drepturile Locatorului stabilite în art.12 alin.(1) lit.c) a Legii cu privire la leasing, nu sunt suficiente de clare și explicit stabilite la nivel legislativ, cu consecințe directe atît asupra dreptului de proprietate a Locatorului care achită ratele de leasing în privința bunului obiect al leasingului, cît și în ceea ce privește obligațiile și conduita, pe care poate sau trebuie să o adopte Locatorul în dependența de modalitatea de acțiuni aleasă de Locator. Această normă criticată vine în contradicție și cu art.23 a Constituției.

Prin urmare, norma art.12 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la leasing, vine în contradicție directă cu garanțiile oferite de Constituție, dreptul de proprietate, fiind totodată imprecisă, imprevizibilă și imposibilă de înțeles, ceea ce este contrar art.23 din Constituție, urmînd să fie

declarate neconstituționale, pentru a exclude incertitudinea judiciară, or acestea nu satisfac cerința de claritate și preavizibilitate a normei de drept, creînd premise pentru încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

6. În ședința de judecată, reprezentantul pîrîtului SRL "Inter Trade Investment Company", avocatul Pitihin P., a susținut cererea înaintată și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.
7. În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului SA "Maib – Leasing", avocatul Iordachi Svetlana, a solicitat respingerea cererii înaintate privind excepția de neconstituționalitate.
8. Audiînd opinia participanților la proces, examinînd cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și studiînd materialele cauzei, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele considerente.
9. În conformitate cu prevederile art.12¹ alin.(1) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.
10. Aliniatul 2 al art.12¹ CPC stipulează că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.
11. Conform paragrafului 82 din hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.
12. În paragraful 83 din hotărîrea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.
13. Instanța de judecată atestă că, la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin.(2) CPC și de Curtea Constituțională în hotărîrea nr.2 din 09.02.2016.
14. Astfel, obiectul excepției și, anume, art.12 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005 intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, excepția este ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.
15. Nu poate fi reținută solicitarea reprezentantului pîrîtului SRL "Inter Trade Investment Company", avocatul Pitihin P., invocată în ședința de judecată și menționată în cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și, anume, suspendarea examinării cauzei, făcînd referire la art.260 alin.(1) lit.e) CPC, deoarece în acest sens instanța de judecată menționează că prevederile art.260 alin.(1) lit.e) CPC au fost abrogate prin Legea nr.17 din 05.04.2018, în vigoare 01.06.2018.
16. Conform prevederilor art.12¹ alin.(3) CPC, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.
17. Din considerentele enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de reprezentantul pîrîtului SRL "Inter Trade Investment Company", avocatul Pitihin P., privind

ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității prevederilor art.12 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005, cu amânarea pledoariilor până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

18. În conformitate cu art. 12¹, 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de reprezentantul pîrîtului SRL "Inter Trade Investment Company", avocatul Pitihin P., privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se transmite Curții Constituționale cererea reprezentantului pîrîtului SRL "Inter Trade Investment Company", avocatul Pitihin P., privind controlul constituționalității prevederilor art.12 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005.

Se amână pledoariile până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecător**

/semnătura/

Violeta Gîrleanu

Copia corespunde originalului, judecător

